

В. М. Гайдабура

Блавацький Володимир Іванович

БЛАВАЦЬКИЙ Володимир Іванович (справж. – Трач; 15. 11. 1900, м. Косів, нині Івано-Франківська обл. – 08. 01. 1953, м. Філадельфія, шт. Пенсильванія, США) – актор, режисер, театральний діяч. Чоловік Є. Дичко. Мистецький кер. укр. театрів у Галичині й на еміграції (Німеччина та США). Б. розпочав театр. діяльність як актор 1919 у театрі товариства «Укр. бесіда» під керівництвом [В. Коссака](#), працював у трупях *П. Сороки*, *Й. Стадника*, [О. Загарова](#) у Львові (1921–24). Тут він засвоїв реалістично-психол. принципи роботи над роллю та виставою. Від 1924 – реж. у трупі В. Демчишина; 1926–27 – реж. «Людового театру» (Львів). Працював у харків. «Березолі» (1927–28); театрах ім. І. Тобілевича (1929–33), «Заграва» (1933–38), де модернізував театрал. естетику галиц. сцени. Після Леся Курбаса постать Б. постає найбільш безкомпромісною у світогляд. плані. Від 1939 Б. працює реж. і актором Львів. театру ім. Лесі Українки. Це був кризовий період у творчості Б.: пониження на театр. посаді, «переучування» галиц. акторів на соцреаліст. кшталт і посилення політ. тиску. Новим спалахом твор. активності Б. позначений період нім. окупації (1941–43), коли він очолив колектив Львів. опер. театру. Співпрацював з [Й. Гірняком](#). Після війни очолював Ансамбль укр. акторів у Німеччині та США. Був одночасно постановником і актором вистав: «Народний Малахій», «Мина Мазайло» М. Куліша (Кум, Мина Мазайло), «Батурин» за Б. Лепким (Мазепа), «Земля» за В. Стефаніком (Максим), «Голгота» Г. Лужницького (Ісус Христос), «На полі крові» Лесі Українки (Юда), «Тріумф прокурора Дальського» К. Гупала (Дальський), «Антигона» Ж. Ануя (Креон), «Ворог» Ю. Косача (Асмут). На сцені Львів. опер. театру вперше в історії укр. театру зіграв роль Гамлета у постановці реж. Й. Гірняка за однойм. трагедією В. Шекспіра (1943). Засн. Об'єдн. мистців укр. сцени (1946). Автор низки театрознав. праць, спогадів про співпрацю з Лесем Курбасом.

Рекомендована література

1. Ревуцький В. В орбіті світового театру. К.; Х.; Нью-Йорк, 1995;
2. Паламарчук О. ...А музи не мовчали. Л., 1996;
3. Тарнавська М. Остап Тарнавський про Володимира Блавацького // Нові дні. 1997, берез.-квіт.;
4. Гайдабура В. Театр, захований в архівах. К., 1998;
5. Тарнавський О. «Гамлет» на українській сцені // Відоме й позавідоме. К., 1999;
6. Ревуцький В. «Заграва». Кілька слів про театр. Л., 2000;
7. Гайдабура В. Містерія життя і сцени // Столичные новости. 2000, 14–20 нояб.;
8. Левицька В. Талант театрального новатора // Свобода. Нью-Йорк, 2000, 1 груд.

Бібліографічний опис:

Блавацький Володимир Іванович / В. М. Гайдабура// Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2004. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-35429>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).